

Poglejte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. Skušajte imeti naročnino vedno vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

ZA NEKAJ VEČ KOT
NA DAN DOBIVATE
2c "GLAS NARODA"
PO POŠTI NARAVNOST NA
SVOJ DOM (izvrzmi sobot,
nedelj in praznikov).
:: Citajte, kar Vas zanima ::

Telephone: CHelsea 3-1242

Reintroduced as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 257. — Štev. 257.

NEW YORK, TUESDAY, NOVEMBER 12, 1940—TOREK, 12. NOVEMBRA, 1940

Volume XLVIII. — Letnik XLVIII.

TESNEJŠA ZVEZA MED NEMČIJO IN RUSIJO

Molotov in Hitler odločujeta o bodočnosti Evrope

Ruski vnanji komisar Vjačeslav M. Molotov je danes z mnogim strokovnjaki dospel v Berlin, kjer bo ostal najbrže tri dni.

Uradni nacističski krogi pravijo, da so Molotova sprejeli nemški zastopniki v Maliniji na Poljskem.

Uradno ni bilo ničesar naznanjenega o namenu Molotovega obiska v Nemčiji, dasi je znano, da bo s kanclerjem Hitlerjem in nemškim vnanjim ministrom Joachimom v. Ribbentropom razpravljalo o zelo važnih zadevah, ki se tičejo bodočnosti Evrope.

To je Molotov prvi obisk kakor tuje prestolice. V Berlinu je bilo uradno naznanjeno, da je bil ta sestanek prirejen s posebnim namenom izboljšati gospodarske in politične odnose med Nemčijo in Rusijo, ki so bili pričeti z rusko-nemško nenapadno pogodbo l. 1939. Uradni krogi zatrjujejo, da je imela ta pogodba mnogo dobrih posledic za obe državi. Sedaj pa želi Nemčija, da bi bilo prijateljstvo med obema državama še bolj utrjeno.

Da bo ta konferenca razpravljala o važnih zadevah, je razvidno iz tega, ker je z Molotovom iz Moskve prišel tudi nemški poslanik grof Friderik von der Schulenburg in je tudi poslanik Franz von Papen do Molotovega odboda odgodil svojo vrnitev v Ankaru.

Danes zvečer bo vnanji minister von Ribbentrop na čast ruskemu vnanjemu komisarju priredil velik sprejem v hotelu Kaiserhof.

Nemško časopisje zelo obsežno piše o Molotovem obisku. List "Diplomatische Korrespondenz" piše med drugim, da se sedaj bližajo veliki in zelo važni politični dogodki, ki jih bodo sporazumno in složno doleteli zastopniki Nemčije, Italije, Rusije in Japonske.

LAŠKI BOMBNIKI NAD JUGOSLAVIJO

Ob južni jugoslovanski meji so sirene svarile pred zračnim napadom, kajti nad Jugoslavijo so prileteli trije italjanski bombniki v zelo veliki višini. Jugoslovanski zasledovalni aeroplani so se takoj dvignili v zrak, da jih prepode.

Protizračne baterije so streljale, toda brez uspeha. Trije bombniki so odleteli proti zapadu nad vasema Smokvica in Bozdlanci. Prebivalci so se poskrili, spomnivši se bombardiranja Bitolja.

V tretjo in peto jugoslovansko

sko armado so bile poklicane rezerve, tako da je armada po bombardiranju Bitolja bila povečana za najmanj 100.000 mož.

Somervell v armadi

Podpolkovnik Brehon B. Somervell, ki je bil izza meseca avgusta 1936 newyorški W. P. A. administrator, se je vrnil v ameriško armado. Začasa njegovega poslovanja je bilo v New Yorku porabljenih za razne WPA projekte skoro tisoč milijonov dolarjev.

Italjani se umikajo ob reki Kalamas

Grki neprestano napadajo Italjane, ki v velikem neredu beže, kot pravi uradno poročilo grškega vrhovnega poveljstva. Celotno zaledje italjanske armade mlada velika zbeganost.

Ob reki Kalamas so se morali umakniti pritisku evzonov trije italjanski bataljoni. Evzoni so jih napadli z bajoneti in ročnimi granatami. V Pindus pogorju sta bila dva bataljona pognana v beg.

United Press prinaša iz Bitolja poročilo, ki pravi, da so Italjani večerj dopoldne pričeli močno ofenzivo pri Korici in so obstreljevali grške postojanke na Morihovskih gorah. Angleški in grški aeroplani

NOVE ČELADE ZA ANGLEŠKE VOJAKE

Angleški vojaki so preskrbljeni z novimi čeladami, ki jim ščitijo oči pred drobcem razbitih granat.

MANUEL AZANA

Prejšnji teden je v Franciji umrl španski predsednik za časa španske državljanske vojne Manuel Azana.

Potres na Rumunskem se ponavlja

BUKAREŠTA V PLAMENIH... CELE VASI SO BILE PORUŠENE... NEMŠKI VOJAKI SODELUJE PRI REŠEVALNEM DELU

Včeraj so se nadaljevali močni potresni sunki po celi Rumuniji in na tisoče ljudi je zbežalo iz Bukarešte. Koliko je mrtvih še ni znano, toda njih število cenijo na najmanj 1000. Državni arhitekti pregledujejo poslopja, da doženejo, kako so poškodovana. V Bukarešti skoro ni nobenega poslopja, ki ne bi kazalo posledic potresa. Iz zelo poškodovanih hiš se morajo prebivalci takoj izseliti.

Iz Bukarešte, ki sama potrebuje največ pomoči, odhajajo zaloge živeža in drugih potrebščin na razne prizadete kraje po deželi.

V sredini dežele so bile uničene vasi in trgi in na tisoče prebivalcev je brez strehe. Oblasti so jim poslale vojaške sotre.

Odkar se je pričela v nedeljo zjutraj tresti zemlja, je bilo 7 močnih potresnih sunkov. Splošno pa domnevajo, da mrtvih ne bo več kot 1000, kajti prebivalstvo je imelo dovolj svarilnih sunkov, da je zbežalo, predno so se pričele rušiti hiše.

Rešilna dela velike Carlton stanovanjske hiše, ki je imela 11 nadstropij in se je podrla v nedeljo zjutraj, so bila opuščena, ko je eksplodiral tank petroleja. Ob času, ko se je hiša

zrušila, je bilo v njej okoli 400 stanovalcev. Izpod razvalin so izvele 60 trupel. Koliko jih je še pod razvalinami, ni mogoče dognati.

Po zadnjih poročilih je središče Bukarešte v plamenih. Včeraj se je zrušila še druga velika stanovanjska hiša v Bukarešti. Pri reševalnih delih pomagajo Rumuncem nemški vojaki.

Na mnogih krajih so pričeli goriti petrolejski vreli; druge pa stražijo nemški vojaki, da se ne bi vneli. Zemlja na mnogih krajih kaže velike razpoke.

Bukarešta je moderno mesto in eno najlepših v Evropi.

Prvi potres je trajal samo nekaj sekund, in sila je bila taka, da so se v gotovih krajih Rumunske zrušile cele vasi, kot bi bile zidane iz papirja.

Znanstveniki so dognali, da se je zemlja pričela gibati 100 milj pod površino in da je središče potresa pod Vrancea pogorjem ob vzhodju vzhodnih Karpatov.

Kakšen vpliv bo imel ta naravni udarec na gospodarstvo Rumuniji in celo na potek vojne v Evropi se še ne da povedati.

RAZGLEDNİK

NAŠA SOSEDA MEHIKA

Ameriško časopisje posveča Mehiki vso pozornost, in naša soseda to pozornost tudi v največji meri zasluži. Kajti če zadene Združene države kakršnakoli nesreča, bo vsled nje tudi Mehika prizadeta. Karkoli se zgodi v tej deželi, ima vpliv na Mehiko.

Pred meseci se je bilo bati v Mehiki fašistične ali že vsaj napol-fašistične revolucije. Ta nevarnost je k sreči minila.

Še vedno prihajajo poročila o posameznih vstajah, ki jim pa ni pripisovati posebno velikega pomena.

Nedavno so poročali o revolucijonarnem gibanju v državi Chiapas ob južni meji. Tam je bil začel nekaj rogoviliti general Antonio Rios Zertuche. No, predsednik Lazaro Cardenas je kaj kmalu napravil red. V Chiapas je poslal svojega osebnega prijatelja in mu dal polnomoč. Ta poteza se je dobro obnesla. Duhovi se mogoče

še niso povsem pomirili, toda nevarnost vstaje je odstranjena oziroma se zmanjšuje od dne do dne.

Precej govorjenja je bilo tudi, da se bo dvignil poraženi predsedniški kandidat Almazan proti izvoljenemu predsedniku generalu Manuelu Avili Camachu. Rečeno je bilo celo, da se snuje zarota na ameriških tleh. Dima je bilo precej, žerjavnice pa tako nalo, da se ni mogla razplameti.

Precej tehtnih vzrokov je namreč, čemu ne bo v Mehiki revolucije niti sedaj, niti v bližnji bodočnosti. Elementi, ki so podpirali konservativnega in napol fašističnega generala Juena Almazana proti Cardenasovemu kandidatu Avili Camachu, niso več navdušeni za revolucijo, odkar jih je Camacho pomiril.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Daljši delovnik

cilj ameriške industrije

Industrijalci si bodo v prvi vrsti prizadevali okrniti mezdno-urno postavu. — Vseučiliški profesor jim uglaja pot. — Pridobitve, ki so bile posledice dolgoletne agitacije, utegnejo biti v nekaj urah izgubljene.

Navzlic ponovni izvolitvi predsednika Roosevelta, se ameriškemu delavstvu ne obetajo prav posebno rožnati časi. Industrijalci bodo napeli vse kriplice, da bodo podaljšali delovni čas.

Kot je bilo poročano, so že storili prve korake v tej smeri. Ker bi bilo sumljivo, če bi prišla tozadevna pobuda naravnost iz njihovih vrst, so najeli vseučiliškega profesorja dr. Leona Wolmana, da je sestavil za Narodni industrijalni konferenčni urad poročilo, v katerem kar naravnost pravi, da narodno-obrabnega programa ne bo mogoče uspešno završiti, če ne bo podaljšan delovni čas, ki ga zdaj dovoljuje mezdno-urna postava.

Dr. Wilman priznava, da bo delovni čas le težko podaljšati, kajti delovni čas določajo postave in pogodbe, ki jih je delavstvo izvajalo po dolgoletni vztrajni agitaciji. Delavski voditelji odločno nasprotujejo vsaki izpremembi.

Tudi politični voditelji, — pravi dr. Wolman, — se bodo le neradi lotili kočljike zadeve, ker so več ali manj odvisni od delavskih voditeljev.

Slično je z Wagnerjevo delavsko postavu v splošnem. Vsi dosedanja napori, da bi bila omiljena v prid industrijalcem, so se izjalovili. Upajo pa, da bo šlo v bodoče lažje. Na razpolago imajo namreč mogočno orožje oziroma pretvezo — narodno-obrazbo.

Državna trgovska zbornica v Indiani je nedavno izdala knjižico, v kateri je črno na belom rečeno, da se sedanje Wagnerjeve postave s pridom poslužujejo razni prekucniški agentje.

V knjižici je posebno značilen sledeči odstavek.

Razstreljevanje tovarn in mostov ni danes najbolj uspešno orožje pete kolone. Njihovo najuspešnejše sredstvo za podtalno delovanje je Wagnerjeva postava.

Ponovno izvolitev predsednika Roosevelta jamči, da delavsko gibanje ne bo javno in nasilno zatirano. Bati se je pa, da se bo moralo polagoma odreči svoji neodvisnosti. Slični slučajji so se pripetili tudi v drugih deželah v času narodne stiske.

Ko je bil meseca maja imenovan Sidney Hillman za delavskega koordinatorskega v obrambni komisiji, je častnik Ludwell Denny opozoril javnost na skrajno težavno Hillmanovo nalogo.

Skrbeti bo moral, da bo delavstvo pospešilo narodno-obrabní program, delavstvo pa noče nobenega priganjanja. Njegova naloga bo prepričati stavke, dočim smatra delavstvo stavke za svoje postavno in najboljše orožje.

Hillman ne bo priznal, da se je delavstvo odpovedalo pravici stavkanja. Pravi le, da je opustilo stavke.

Odkar se je preselil Mr. Hill-

man v Washington, se ni pojavila nobena resnejša delavska zadrega. Bile so manjše stavke v industriji aluminija, v zrakoplovnih tovarnah, jeklarnah in v pristaniščih. Delavci so sprejeli Hillmanove mirovne pogoje, vselej pa niso bili zadovoljni z njimi.

Odpravi pravice stavkanja ter okrnjenju Wagnerjeve postavke so posebno nasprotovale radikalne CIO unije. V borbi jim je stal zvesto na strani John L. Lewis.

V kratkem se bo začela splošna agitacija pod geslom: — Lewis naj tudi v bodoče predseduje CIO! — četudi je napravil veliko napako z indosiranjem republikanskega predsedniškega kandidata.

Če bo pa Lewis držal besedo in odstopil, bo na njegovo mesto nedvomno izvoljen Philip Murray. Murray je Lewisov prijatelj, dasi je ves vnet za Roosevelta.

18. novembra se prične konvencija CIO in pri tisti priliki bo prišla na vrsto enotnost v ameriškem delavskem gibanju. Sloga je potrebna. Če že zaradi drugega ne, zaradi nevarnosti, ki proti ameriškem delavstvu. Nasprotstva bo pa precej — ni sicer proti enotnosti, pač pa proti načinom, kako bi se dalo to enotnost doseči.

Vsak predlog, naj bi se CIO organizacije vključile v Delavsko federacijo, bo naletel na odločen odpor.

Mlada in naglo rastoča organizacija United Electrical Radio and Machine Workers (CIO) prezirljivo gleda International Brotherhood of Electrical Workers (AFL).

Skrajno težko bi bilo pregovoriti člane United Automobile Workers, da pristopijo k Delavski federaciji, ker jih je Federacija, ko so bili še slabotni, tako grdo pustila na cedilu.

Radikalne unije bi se prav dobro ne pučile v organizaciji, ki je po njihovem mnenju izgubila svojo borbenost.

Ponižno in enotno delavsko gibanje, ki ga je lahko kontrolirati, bi bilo zelo povolji vlad, katera se mora baviti s problemom narodne obrambe. Administracija bo nedvomno v tej smeri vodila svoja prizadevanja.

Pomisliti je treba, da ima v Ameriki med vsakimi šestimi družinami ena družina manj kot \$500 letnih dohodkov ter da znaša letni dohodek 54 odstotkov vseh družin manj kot \$1250 na leto.

Z ozirom na vse to je treba dvigniti, ne pa znižati delavske standarde, posebno v času narodne stiske.

To je pa mogoče doseči edino, če se bo delavsko gibanje pravočasno zavedlo vseh pretečnih nevarnosti in če bo, združeno ali razcepljeno, obdržalo svojo borbenost.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation), Frank Sakser, President; J. Lupaša, Sec. — Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

47th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays.
Subscription Yearly \$6.—, Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.—; za pol leta \$3.—; za štiri leta \$15.—. Za New York za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50. Za inozemstvo za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

VSEGA JE DOVOLJ, SAMO SVOBODE NI

Dopisnik uglednega švicarskega dnevnika "Basler Nachrichten", ki je obiskal Nemčijo, piše o svojih vtisih, ki so bili priobčeni v starokrajških listih, in ki jih podajamo v izvlečku, sledeče:

Kdor potuje po Nemčiji, si mora biti na jasnem, da potuje ne samo po deželi, ki jo vlada diktatura, temveč tudi v državi, ki je zapletena v eno najsilovitejših vojn. Navzlic temu dovoljujejo nemške oblasti nevtralnemu opazovalcu, da potuje brez spremstva in brez posebnega nadzora. To govori o zaupanju, a tudi o sigurnosti, ki se sploh ničesar ne boji.

Sousmeritev je v dolgotrajnem delu že toliko napredovala, da ljudje njenega pritiska posamezno skoraj več ne občutijo. Organizirane opozicije ni več. Tu in tam so zlasti med starejšim pokolenjem nezadovoljenci, ki jih pa čas pritiska ob žid. Le med štirimi očmi si upajo govoriti, a njih tožbe se potaplja v silni pesmi dela in vere množice.

Nobeno kolo ne stoji, noben tovarniški dimnik ne počiva, nobena sila ni neizrabljena. Nemčija je ena sama delavnica. Vodjem nove Nemčije je uspelo dvigniti proizvodnjo masla v enem letu za 30 odstotkov, zelenjave za tretjino, zagotoviti ljudstvu kruh z ogromnimi zalogami tudi za to zimo iz lastnega pridelka ter doseči rekordno letino krompirja in pese. Zmešnjave komunistične dobe po vojni so odstranili, vse ljudstvo so pritegnili k sodelovanju. Razredni boj je izločen, stavke niso več mogoče.

Kar se tiče svobode, svobode ni. Vsakega postavijo na mesto, ki ustreza njegovim sposobnostim in potrebam države. Neki nemški novinar je dejal: "Prej smo imeli svobodo in nič dela. Danes imamo delo in nič svobode. Čemu bi dali prednost?" Neki drugi pa: "Političnih razmišljanj za nas ni več. Vodstvo moramo prepustiti tistim, ki so za to izvoljeni. Za to pa nimamo tudi nobene odgovornosti, če gre kaj napak, in imamo več časa za naše lastne posle."

Jesti imajo tudi sedaj v vojni, navzlic blokadi in vpolkic milijonov delovnih sil. Kdor ima dovolj denarja, si lahko nekaj celo privošč, kajti piške in gosje pečenke ne spadajo med racionirane stvari.

Sistem dodeljevanja živil je po drugi strani izvrstno organiziran. Vsak lahko živi, čeprav ne trdi, da ima vsega preveč. Kruh je več nego zadosti, krompirja je dovolj, zelja, pese in druge zelenjave je dosti, sladkorja prilično dosti. Obrok masti je videti za posamezno osebo majhen, toda za družine lahko zadostuje. Mesa ni na pretek in mila dajejo samo en kos na mesec. Pozimi dobe vsi otroci vitaminske tablete kot dodatek. Na deželi in v malih mestih se ne pritožuje nihče, velemestni ljudje se pa prilagodevajo. Berlinčani čutijo še rvedno zadnjo zimo z njenim besnim mrazom in skopim dovozom.

Po čem hrepenijo Nemci? V prvi vrsti po miru, toda to hrepenje ne slabi volje do boja. Vsak daje vse iz sebe, da bi se čim prej odločilo. Potem hrepenijo ljudje po smetani, radi bi več tobaka, čaja, kave, radi bi kupovali prosto vse, kar razveseljuje oko in srce, kratka želijo si malo luksusa... Pretežno so to materialne želje. Ne pozabljajo pa tudi idejne strani, poslansva: Nemci menijo, da so poklicani delati povsod red. Iz tega sledi nauk za sosedo in vse, ki prebivajo v Evropi; sami morajo držati red in ne smejo zbuditi z nepotrebno diskusijo, z nergavostjo ali politično spekulacijo vtisa, kakor da bi bili potrebni temeljnih sprememb in kakor da bi ne vedeli, kako lepo jim je v resnici!

Kot je razvidno iz gorenjega članka, ima Nemčija navzlic vojni, navzlic bližajoči se zimi in navzlic temu, da bi se sedaj še ni nikdar pridelala dovolj živeža za svoje prebivalstvo, vsega v izobilici.

Sama vsega tega ni pridelala, ali izdelala, tedaj je morala dobiti od drugih. In dobila je! Nemčija danes gospodari celi Evropi, deloma vsled zavajevanja nekaterih držav, deloma pa z ustrahovanjem onih držav, ki se boje njene moči.

Medtem ko je med svetovno vojno Nemčiji primanjkovalo vsega potrebnega živeža, ga je sedaj dobila iz podjarmljenih držav, to je iz Poljske, Čehoslovaške, Danske, Holandske, Belgije, Francije. Iz Norveške dobiva železno rudno in ravno tako tudi od Švedske, ki do sedaj še ni občutila nemške pesti. Ravno tako morajo za preživljanje nemškega naroda skrbeti Jugoslavija, Madžarska, Rumunska, Bolgarska, pa tudi Rusija ji stalno pošilja obilne zaloge.

Izgleda tedaj, da je Nemčija za letošnjo zimo z vsemi potrebščinami dobro založena in nemški narod ne bo trpel nikakega pomanjkanja.

Vprašanje pa je glede preskrbe z najvažnejšimi potrebščinami v onih državah, ki so dale Nemčiji vsega dovolj, da bo njen narod brez skrbi živel skozi zimo.

One države, ki so omogočile nemškemu narodu, da letošnjo zimo ne bo stradal, pa bodo same stradale.

O državljanstvu naših izseljencev

Ali so naši izseljenci v tujini naši državljani? In kako dolgo ostanejo državljani? Kaj je s tistimi, ki so sprejeli tuje državljanstvo?

To so zelo važna vprašanja ne samo za izseljence same, temveč tudi za državo, za narod, za občino, predvsem pa za sorodnike izseljencev. Ta vprašanja so v teku let prinesla Družbi sv. Rafaela izredno mnogo dela in težav, in neprimerno, posebno povzročila je težko škodo in neprimere, posebno pa so bili po njih prizadeti izseljenški povratniki in doma.

V pojasnitev teh težav naj tu navedemo 3 značilne primere, ki kažejo vso zmedo pri postopanju v takih zadevah.

1. F. R. se je rodil v Clevelandu, torej je po postavah Združenih držav neizpodbitno ameriški državljan. Leta 1936 je prišel na obisk svojih staršev, ki so se medtem vrnili za stalno domov. Toda oblasti so ga prijelo, mu vzele ameriški potni list, češ, da je jugoslov. državljan, ga izročile vojaški oblasti, ki ga je seveda vtaknile v vojaško službo in sicer kot vojaškega begunca kar za tri leta.

Poldrugo leto težkega dela, dokazovanja, prošnje in intervencij je vzele Družbi, da ga je rešila. Sporočila je slednjic zavezo tedanjemu notranjemu ministru Dr. Korošcu, ki se je za stvar zavzel, jo dal preiskati po strokovnjakih in izdal doli omenjeno okrožnico, po kateri je bil F. R. rešen in se je mogel vrniti v Ameriko. V Ameriki je seveda ta primer povzročil silno mnogo zle krvi in je veliko naših slovenskih ameriških fantov ostrašil, da niso prišli na obisk domovine svojih staršev.

2. J. Ž. se je rodil v Ljubljani. V Ameriko je odšel leta 1907. Bil je doma štirikrat, trikrat po svetovni vojni, vsakokrat po več let. Slednjice se je vrnil leta 1934 in sedaj stalno biva v Jugoslaviji. Toda ker si je pridobil ameriško državljanstvo, so ga jugoslov. oblasti smatrale za tujca in ga podvrgele vsem težavam za bivanje tujcev v Jugoslaviji, in

to tudi potem, ko je po dveh letih bivanja v domovini izgnan bil se ameriško državljanstvo in tako ni bil več državljan nobene države na svetu.

3. V. H. je v Ameriki že nad 30 let. Tudi on je dobil ameriško državljanstvo. Sedaj bi se rad vrnil domov, da bi tu doma na stara leta dobil pri sorodnikih oskrbo, ker je že sam. Toda Amerika od začetka te vojne ne izdaja nikomur več potnega lista, torej ga tudi V. H. ni dobil. Prosil je jugoslovanskega konzula, da bi mu dal jugoslovanski potni list, pa so mu ga odrekli, češ, da je ameriški državljan. Sorodniki so začeli doma postopek, da uredijo zadevo.

Družba sv. Rafaela se je lotila težavnega dela razčiščenja tega vprašanja že takoj pri prvem primeru. Dr. Korošec je na podlagi ugotovitve svojega ministrstva izdal okrožnico, katero smo zgoraj omenili. Ta okrožnica ugotavlja uvodoma:

"Vprašanje državljanstva naših ljudi, ki so se izselili v Ameriko, nam zahteva skrbni in ustvarja nezaželjene spore z ameriškimimi oblastmi... Po drugi strani pa delajo naše oblasti prave zapreke tistim našim rojakom, ki so se izselili v Ameriko in si ta pridobili z naravno lizacijo ameriško državljanstvo in so prišli k nam z ameriškimimi potnimi listi na obisk k svojim družinam."

V tej okrožnici razdeli izseljenstvo v dve vrsti: v tiste, ki so se izselili pred 1. decembrom l. 1918, in v tiste, ki so se izselili po tem dnevu.

Tisti, ki so se izselili pred 1. decembrom 1918 v Ameriko in so bili tam pet let ter so si pridobili ameriško državljanstvo, so po avstrijskih postavah, ki so zanje odločile, izgubili državljanstvo, oziroma ga niso dobili v novi državi. In to je bila velika večina naših izseljencev.

Tisti pa, ki so se izselili po tem dnevu kot jugoslov. državljani, tudi če so si tuje državljanstvo pridobili, vse do tedaj, dokler niso po pravilni poti prosili za izbris državljanstva in jih je država na podlagi te

prošnje črtala iz seznama svojih državljanov.

Glede izseljencev po drugih državah določa ta okrožnica, da naj z njimi postopajo oblasti po jugoslov. novem zakonu o državljanstvu. Nikomur pa ne smejo občine izdajati domovnice, temveč se morajo v vsakem primeru obračati na bansko upravo, ki določa, ali jo sme izdati ali ne. Banska uprava pa mora vse te primere presojati po določilih te okrožnice.

V času, ko je nastopila Družba sv. Rafaela s svojim delovanjem, je vladalo med našimi državljanimi izseljenškimi oblastmi prepričanje, da naj naši izseljenci v tujini ne sprejemajo tujega državljanstva. Nekateri so šli tako daleč, da so trdili, da mora država smatrati vse take za izdalce države in naroda.

Družba sv. Rafaela se je uprla temu naziraju kot krivičnemu ter državi in narodu zelo škodljivemu in dokazovala:

1. Da se nobeden naših izseljencev s sprejemom tujega državljanstva ne namerava odrekati ne državi in ne narodu, temveč da to store samo v sili in iz potrebe.

2. Da se 90 odstotkov naših izseljencev nikdar več ne bo vrnilo v domovino.

3. Da jim država pri naši, tako slabi izseljenški krbi, v boleznih, v brezposelnosti, revščini in drugih težavah ne bo pomagala, da se ne zavežejo samo na pomoč in varstvo tujine.

4. Da jim bo tuje državljanstvo pomagalo pri iskanju dela v brezposelnosti in vseh drugih potrebah, pri urejevanju njihovih družinskih in gnutnih razmer.

5. Da je spričo neurejenih svetovnih razmer, za primer kakih vojska in nemirov, bolj varno zanje, če so obenem tudi državljani tujih držav, v katerih živijo.

6. Da pa naši izseljenci navzlic tujemu državljanstvu lahko ostanejo dobri Jugoslovani in Slovenci.

Zaradi tega naziranja so nas takrat zelo napadali.

Toda danes nam je neizmerno gorje, ki ga je prizadejala našim izseljencem v marsikateri državi minula svetovna gospodarska kriza, jasno pokazuje, kdo je imel prav. Zaradi te propagande proti tujemu državljanstvu med rojaki v tujini je res na tisoče in tisoče naših izseljencev zanemarilo skrb

Peter Zgaga

NAK, JUNAKI PA NISO

S tem mislim namreč Lahe. Laški narod je vsega občudovanja in vsega spoštovanja vreden. Svetu je dal nesmrtnih glasbenike, pevce, učenjake, umetnike. Le malokatera književnost je tako bogata na velikih in pomembnih delih kakor laška. Laški slikarji, laški pesniki! Ni ga jim skoro para na svetu.

In laški narod je marljiv kot malokateri. Izvzemši nekatere pokrajine mu zemlja le skopo rodi. Od jutra do večera se mora truditi laški seljak, da pridobi iz zemlje, kar mu je za življenje najbolj potrebno.

Nešteto dobrih lastnosti bi lahko navedel Lahom v prid in bi prav nič ne pretiraval. Ene lastnosti — ne vem, če je dobra ali slaba — pa nima Lah. Lah namreč ni junak.

Junak ni bil nikdar in nikdar ne bo.

— No, pa kaj zato, če ni ju-

nak — bo rekel ta ali oni — vsak narod pač ni ustvarjen za junastvo. Junastvo ni vse. Tudi brez junastva se da živeti in se lepo živeti, kajti ni je bolj blagodejne stvari na svetu kot sta blaženi mir in pokojno življenje.

Takim in sličnim ugovorom pritrdir ter jih z obema rokama podpišem, če...

Zdaj pa pride tisti "če", ob katerem se vse tako zelo nesrečno prekopiče.

Vse bi bilo lepo in dobro, če bi glasniki laškega naroda le po molali, ko bi nanesla beseda na junastvo.

Pa je zlodej, ker ne molče, pač pa predstavlja svetlo Lah kot največjega junaka.

To je tista reč, ki človeka jezi, da bi jim najraje zabrusil: — Tak molčite že enkrat, za božjo voljo! Nikar se ne smešite, ko vendar ves svet pozna tisto vaše "junastvo" ter se javno norčuje iz njega.

Skoro neverjetno se sliši, pa je res: Lah ni v zadnjih sto letih izvojeval še nobene poslene zmage.

Pod pošteno zmago ne mislim razmerja: Sto ali tisoč Lahov proti sto ali tisoč nasprotnikom. Ne, to bi bilo predušno ravnotežje, četudi bi bilo čudno pravilno. V laškem primeru je treba vzeti razmerje: Sto Lahov proti dvajsetim nasprotnikom.

Zgodovina prča, da je še vselej sto Lahov bežalo pred dvajsetimi nasprotniki.

Za dvajset nasprotnikov je treba najmanj štiristo Lahov, pa še vedno ni pribito, da bodo Lahli zmagali.

Tako razmerje je bilo tekom svetovne vojne ob Soči.

Trinajstkrat so naskočili Lahli postojanke slovenskih, hrvaških in bosanskih fantov in trinajstkrat so pritulili domov: O, mama mia!

Ko se je pa enkrat zamedlo našim fantom dovolj komedij, so jih pognali preko Talijenta in Piave daleč notri v laško ravan.

To sramoto so morali Lahli nekako popraviti. Popravili so jo z neko "zmago" pri Vittorio Veneto, o kateri pa podrobnosti niso znane.

Ve se le toliko, da je bila tista "zmaga" izvojevana dne 5. novembra, torej šest dni pred oficijelnim premirjem in v času, ko so bili njihovi nasprotniki že zdavnaj doma pri svojih družinah, ženah in dekletih.

Avstrija je bila že skoro razpadla, njeni vojaki so se vsega naveličali, pometali so orožje stran in se vrnili proti domu. Takrat so pa začeli Lahli zmagovati in iz tistih časov datira tudi Vittorio Veneto.

Par dni po tistem se je začela valiti italijanska armada v Primorje in na Kras.

Na "zmagoslavni" pohod laških vojakov ni bil oddan niti en strel. Laški oficirji so sicer "prodrali" z dvignjenimi sabljami, toda s sabljami so jim plapolale bele zastave.

Med slovensko prebivalstvo so delili liste s svečano kraljevo objubo in s kraljevim podpisom, da ne bo nikomur skrivljen las na glavi, ter da bo izkazano vse spoštovanje našim narodnim svetinjam, predvsem pa naši materinščini.

Kako je bilo s tisto kraljevo besedo in objubo, je sleherne mu znano.

Jetični laški učitelji so kmalu po tistem slovenskim in hrvaškim otrokom pljuvali v usta, če so si drznili spregovoriti domačo besedo.

Jutri pa še kaj več o laškem "junastvu".

RAZGLED: Naša sosedba Mehika.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Za Almazana so bili posebno navdušeni kapitalisti in veleindustriji. V njem so pač videli moža, ki jim bo dal priliko obratovati majne in izrabljati bogata oljna polja brez vmešavanja "radikalnih delavskih organizacij."

Alvira Camacho je pa razglasil, da je veren katoličan ter da mrzi komunistične ideje. Obljubil je iztrebiti komunistični vpliv ter obljubil mehiškem kapitalistom vse prilike, da jim bo mogoče stabilizirati trgovino in industrijo.

Nedavno je bilo poročano o odstavitvi Toledana, vplivnega voditelja Mehike.

Ta izprememba v unijskem vodstvu je nadvse značilen dogodek, ki je direktna posledica prizadevanj ameriških industrijalcev, kateri so financirali Almazanovo predsedniško kampanjo ter je bilo rečeno, da ga zalagajo s sredstvi za splošno narodno revolucijo.

Predsednik Cardenas, ki je podpiral Toledana, je kaj naglo porazil pisanje na steni, se posvetoval s Camachom ter ukrenil vse potrebno za preprečje nadaljne državljanske vojne v mehiški republiki.

Toledanov naslednjik je mnogo manj borben unijski voditelj ter bo precej voljno orodje v Camachovih rokah.

General Almazan je še vedno v Združenih državah brez finančnih podpornikov. Vrste

njegovih pristašev se redčijo od dne do dne.

Vse to bo seveda izpremenilo stališče oficijelne Mehike napram Združenim državam.

Kakor Združene države, je tudi Cardenas prepovedal izvoz olja in starega železa iz Mehike na Japonsko. To je bila kretanja dobre volje in solidarnosti kot si jo želi politika dobrih sosedov.

Prejšnja leta je ljubosumnost do velikega brata onkraj Rio Grande vedno onemogočala take izraze prijateljstva.

V Washingtonu si resno prizadevamo spraviti mehiško politiko v soglasje z vnanjo politiko ostalih ameriških republik.

Pred kratkim je ameriški državni tajnik Cordell Hull izrazil upanje, da bodo sedanja posvetovanja z mehiškim poslanikom dr. Franciscom Castilo Dajera dovedla do sklenitve medsebojne obrambne pogodbe.

Nedvomno bo osnovana mehiško-ameriški obrambni odbor, sličen kanadsko-ameriški mu obrambnemu odboru.

Take pogodbe bi ne bil vesel le ameriški državni departament, pač pa tudi ameriške vojaške in mornariške oblasti, kajti takoj po sklenitvi pogodbe bi bila osnovana skupna mornariška in letalska oporišča ob mehiški obali.

Najboljši prijatelj

v nesreči vam je:

**SLOVENSKA NARODNA
PODPORNA JEDNOTA
BRATSKA, DELAVSKA
PODPORNA USTANOVA**

Sprejema moške in ženske v letih od
16. do 50, in otroke do 16. leta starosti.

ČLANSTVO: 52,000

PREMOŽENJE: \$8,000,000.00

Za ožje informacije glede zavarovanja
vprašajte lokalnega tajnika društva SNPJ

Glavni stan:

2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Kratka Dnevna Zgodba

WALTER HANS BOESE:

Rdečkasti lasje

Peter je prišel domov ob štiri. Služkinja mu je vzela klobuk, palico in suknjo. Na njegovo vprašanje je odgovorila, da je milostljiva v kinu.

"Kino! Že tretjič v tem tednu!"

Lota je bila mlada. Lota je bila lepa. Lota je čudovito sedela na konju. Lota je imela trenirano telo in navzlic temu je neprestano sedela v kinu.

Peter je sedel zamišljen v naslanjaju, ko je zapel telefon.

"Halo... kinu, vem... Zabaham se imenitno... Da!... Potem takem moram biti nocoj sam... Zelo me veseli... da."

Krepko je odločil slušalko in jeza ga je obšla. Potem si je dal zopet prinesiti klobuk, palico in suknjo. Srdito je pogledal služkinjo in odšel.

Hitel je po ulicah, skozi park... potem zopet po ulicah in zopet skozi park. Posedel je v neki kavarni in sploh ni vedel, kaj se zgodi okrog njega. V nekem lokalu je popil steklenico vina, potlej je pa zopet begal po ulicah. Loto je namreč ljubil. On, strah vznemirjajoči zagovornik v kazenskih zadevah, je mislil na ljubezen kakor na pomlad. Mislil je na to, da je videl Loto, ko je bila že štiri leta njegova žena, da je ljubil njene roke, njene temne lase in njeno bronasto telo. Samo njene nolihte se srebrnkastim nadomestilo je zadnje čase sovražil.

Bilo je že zelo pozno, ko je prišel Peter domov in Lota je že spala. Izpod odeje je kukala njena okrogla rama, okrog usten je igral čuden mehljaj.

"Ko je pa tudi drugi, četrti in šesti dan služkinja jemala Petrov klobuk, palico in suknjo in mu vedno sporočala, da je Lota v kinu, je izgubil mir in ravnotežje. To ni več film. Za tem tiči moški.

Peter je sedel v naslanjaj in se zamislil. Lota je sedela v svoji sobici pred zrcalom, na katerem je bilo mnogo steklenic in v skatlici. Barvala si je nolihte z novimi srebrnkastimi leščilom. Peter je vstopil in smeje objel njena ramena; pri tem se je svileni kimono nekoliko odgrnil. Zdelo se je, da je nekaj prijetno vznemirljen. Njegovi prsti so se nežno poigravali z njenimi lasmi.

"No, dušica, kaj danes ne pojdeš v kino?"

Lota je še bolj sklonila glavo nad svojimi nohti in odgovorila nikalno. Peter je stopil na drugo stran sope k oknu in sedel na otomanu.

"Škoda, tako me veseli, kadar se dobro zabavaš. Zadnje

čas sem imel malo časa za te. Vem, bože moj — toliko dela!"

Prižgal si je cigareto in ugovoril, da njena desnica rahlo drhti. Solnce sije skozi okno, njegovi žarki so padli na široka Petrova ramena. Ko je Lota dvignila glavo, je opazila nekaj blestečega, svetlega na Petrovi rami. Vstala je, stopila k njemu in prijala s prsti svetlikačo so stvarco. Rdečkasti las. Dolg, mehak, lahno kodrast rdečkast ženki las.

Peter se je zasmeljal.

"Komično! — Najbrž ga je veter med potjo prinesel od nekod. Suknjič sem nosil čez roko."

Dejal je in odšel v kabinet. Ko je služkinja pomagala Loto pri oblačenju, je odgovorila nič hudega sluteč na njeno vprašanje, da Peter ni nosil suknje čez roko, temveč da jo je imel na sebi, ko je prišel domov.

Rdečkasti las je še vedno ležal med steklenicami in skatlicami.

Naslednje dni Lota ni šla v kino. Našla je pa vedno en ali dva rdečkasta lasa na Petrovi rami, na rokavu ali kje drugje. Od tistega časa ni bilo mogoče živeti z njo. Tiranizirala je služkinjo, lasničarja, šiviljo, modistiko in pismonošo, če ga je slučajno srečala na stopnicah. Tiranizirala je telefon, kajti čim je zapel in čim je vprašal zamolkot moški glas po nji, bi bila najraje razbila telefon na drobne kosčke. Tiranizirala je rdečilo za ustne, metala ob tla skatlico za puder in razbijala po toplomeru v kopalnici. Težko je bilo živeti tiste dni z njo.

Peter je sedel v pisarni za pisano mizo, ko mu je njegov pravni praktikant Davis podal zložen svilen papir.

"Moja sestra, gospod, bi rada vedela, čemu potrebujem vsak dan en ali dva njena rdečkasta lasa."

Peter se je nasmehnil ter spravil bel svileni papir v žep svojega telovnika.

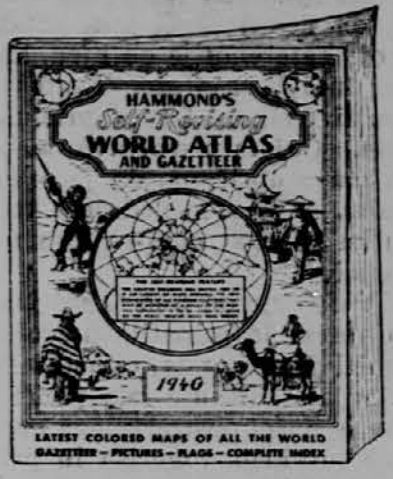
"Čeprav ne poznam vaše sestre, moram reči, da je dražestna. Povejte ji, da mora še nekaj dni potpeti."

Potem je pa glasno telefon. Peter je dvignil slušalko, začel se je čuden moški glas. Peter se je smehljaj.

"Tako. Razumem. Milostiva je vam izročila sedem rdečkastih las z naročilom, da pazite na nje. Zelo lepo je, da ste mi to povedali. Hočem vam prihraniti trud. Zabeležite si prosim: plavolačka, devetin-

IMATE ŽE TA PRIROČNI ATLAS?

V teh kritičnih časih je vsakemu čitatelju dnevnih vesti potreben ta priročni ATLAS, ki ga pošljemo našim naročnikom po najnižji ceni. — Naročite ga še danes!

Velikost 9 1/2 x 14 1/2 inčev
48 velikih strani:
32 barvnih zemljevidov tujnih držav in 9 zemljevidov Zdr. držav in zastav vodilnih držav;
45 svetovnih slik popolnoma označenih;
Zanimivi svetovni dogodki.
Najnovjši zemljevid kaže cel svet in tudi:
RAZDELITEV POLJSKE MED NEMČIJO IN RUSIJO
ITALIJANSKO OSVOJITEV ALBANIE
PRIKLJUČITEV ČEHOSLOVAŠKE K NEMČIJI
NOVA FINSKO-RUSKA MEJA

Cena 25 centov
Pošljite svoto v znakmah po 3 oz. po 2 centa.

Posebnost:
HAMMONDOV ZEMLJEVID, KI SAM SEBE POPRAVLJA
KUPON, ki ga dobite z atlasom in ko ga izpolnite in pošljete k izdajatelju zemljevida, vam daje pravico, da dobite dodatne zemljevide z novimi mejami vojskovalnih držav, kakor bodo premenjene po sedanji vojni.

Naročite Atlas pri:
"GLAS NARODA"
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

srednjeveške nogavice, segajoče do pasu, nogavice francoskega kralja Henrika II. ki jih je nosil na dan poroke svoje sestre Markete s Filipom Savojskim, ročno slikane ameriške nogavice, ki stanejo nad 3000 din par. nogavice škofa, ki je postal pozneje papež, nogavice Madame Dubarry, Marije Antoinette, italijanske pisateljice Matilde Serao, slavne pevke Adelaide Patti, sloveče igralko in D'Annunzijeve prijateljice Eleonore Duse, nogavice Napoleónovega svaka Karla Goldonija, Murata, itd.

Rojake prosimo, k o pošljete za naročilo, da se poslužujejo
UNITED STATES
oziorama
CANADIAN
POSTAL MONEY
ORDER,
ako je vam le priročno

Pozdrav naših mornarjev

Predno odidemo iz New Yorka, je tudi za nas red, da se oglasimo s par vrsticami v vašem cenjenem listu. Rad bi opisal svoje vtise, ki jih je napravilo to mesto na mene. Sicer od samega mesta ne vem kaj povedati, ker je preveliko, da bi ga samo en del poznal, pač pa moram pohvaliti vašo kulturna društva. Hvalevredno je tudi to, da naši starejši rojaki, ki so že toliko časa v tujem svetu, kljub temu tako dobro obvladajo svoj materinski jezik in se obenem trudijo, da tudi naraščaj vzgajajo čisto v slovenskem duhu.

Pohvaliti moramo tudi slovensko pevsko društvo "Slovnan" ker smo imeli priložnost, da prisostvuemo pevskim vajam in smo bili zelo presenečeni, ko smo slišali nekaj lepih slovenskih pesmi, tako da smo se počutili kot na Kranjskem, ne pa v Brooklynu.

Obenem pa moram opravičiti g. pisca, ki je v eni številki lista "Glas Naroda" prinesel, da te dni ni nobene veselice in nas je vabil na pevsko vajo.

Naša ladja je imela stati tukaj samo do 2. nov., a v teh dneh pa res ni bilo nobene veselice. Ali ko smo izvedeli, da

bomo ostali delj časa tukaj, so nas povabili tudi na veselico "Domovine" kateri smo drage volje prisostvovali in se počutili kot vredi naše bele Ljubljane. Zelo sva hvaležna vsem članom pevskega društva "Slovnan," ki so nas zabavali z lepimi slovenskimi pesmimi. Tudi društvu "Domovina" se najlepše zahvaljujemo za par lepih ur, ki sva jih preživela v njihovi sredini.

V teh par dneh sva se spoznala z mnogimi našimi rojaki, tako da ni mogoče vsem zaponiti imena, pa se zato tem potom prav lepo zahvaljujemo za njihovo gostoljubnost in prijaznost.

Posebna hvala Mr. Hudetu in Mr. Vavpetiču, ki sta naju vpeljala in spoznala skoraj z vso slovensko javnostjo.

Ker te dni odpotajemo, želiva vsem Slovincem in Slovenkam obilo zabave, a ko se povrnemo, da se zopet zdravi in veseli vidimo.

Z bratskim pozdravom

Radi Kočar I. čast. stroja
Tonček Dornuš II. častnik
stroja na jugo-lov. parniku
"Lovčen."

Angleški zažigalni lističi

Ženevskemu listu "La Suisse" poroča njegov poročevalec iz Berlina:

Izredno slabo vreme preteklega tedna je obvarovalo Nemčijo velike nesreče, Angleže pa ob uspeh, ki so si ga obetali od svojega najnovejšega izuma. Gre namreč za znane listke iz celuloze, ki imajo na sredni zruce fosforja ter tvorijo enega izmed najnevarnejših zažigalnih sredstev. Prednosti teh lističev so v tem, da jih posamezno letalo lahko pripelje in razmeče do 200.000 ter v tem, da se njih uničevalno delo ne da odkriti, dokler ni nastal že požar. Pri toploti nad 15 stopinj se fosfor vneme in takoj zagori celulozna ploščica z močnim plamenom, visokim do pol metra. Lističi so imeli nalogo, da zapalijo nemška polja, zlasti pa gozdove, ne toliko, da povzročijo škodo, marveč da izzovejo preplah med ljudstvom ter omajejo borbeni duh nemškega naroda. Zamisel je bila nedvomno zelo iznajdljiva, kajti znano je, kako lahko se v nemajo severnomemski borovi gozdovi, zato je tam strogo prepovedano kaditi ali kuriti v go-

zlovih ob suhem vremenu. Kadar pa je vreme vlažno in mrzlo, so ti lističi popolnoma neškodljivi in kakor rečeno. Angleži niso imeli sreče pri poskusu s temi lističi.

V ostalem pa to ni bil prvi angleški poskus. Večjo množino lističev so angleška letala razsejala že 12. avgusta, toda nemške oblasti niso hotele objaviti ničesar o njih, tako si tudi sovražnik ni bil na jasnem o njih učinkovitosti. Čez nekaj tednov pa so Angleži poskus ponovili, nadejajoč se, da bodo razširili preplah po Nemčiji tik pred pričakovanim napadom na Anglijo. Vreme je ta množestveni požig začasno onemogočilo, čimer pa nevarnost še ni odstranjena. Lističi namreč ohranijo svojo učinkovitost lahko po več mesecev.

Vkljub največji skrbi in prizadevanju oblasti, kljub pomoči vojske, strankinih organizacij, delavskih čet in šol, je popolnoma nemogoče najti in pobrati vse stotisoče lističev, kolikor so jih angleška letala razsula po nemških tleh.

ROMANI
Karol Maya

Zdaj lahko našim čitateljem postrežemo v vplatnu vezanimi knjigami tega znanega romanopisca.

Skupina 3. knjig—\$5.

- SUŽNJI—1. KNJIGA
631 strani. Knjiga vsebuje: Konji in ljudje v svetu; V grobnici in po pušavi; Bele sužnje. \$2.00
- SUŽNJI—2. KNJIGA
622 strani. Knjiga vsebuje: V levjem brlogu; Jezero kodilov; Abu Hamsa Mija; Ob ravniku. \$2.00
- SUŽNJI—3. KNJIGA
622 strani. Knjiga vsebuje: Zadnji lov na sužnje; Ljubite svoje sovražnike; Na seri-lah; Ugman. \$2.00
- * * * ZGORAJ OMENJENE V PLATNU VEZANE KNJIGE—VSAKA PO \$2.—; ALI 3 KNJIGE SAMO \$5.

V PLATNU VEZ

- BELA REKA
624 strani, s slikami. Vsebuja: Dvojnik; Pred vojnim sodiščem; Ob Uruguaju; Črez me-jo. \$2.00
- DOLINA SMRTI
62 strani, s slikami. Vsebuja: Miss Alma; Derviš; Spletke in zanke; Pekel. \$2.00
- SOBOLJAR IN KOZAK
592 strani, s slikami. Vsebuja: Kozak številka deset; Na sledu; Ob Bajkalskem jezeru; Domov. \$2.00
- V CORDILLERAH
625 strani, s slikami. Vsebuja: Gran Chaco; Puševnik; Lov na Sendadora; Božja sodba. \$2.00
- ZAKLAD V SREBRNEM JEZERU
624 strani. — Vsebuja: Med drvarji divjega zapada; Na Butlerjevi fermi; Dvoboj za življenje; Potopljeni zakladi. \$2.00

BROŠIRANO

- IZ BAGDADA V STAMBU
4 knjige, s slikami, 627 strani. Vsebuja: Smrt Mohamed Emine; Karavana smrti; Na begu z Goropa; Družba En Nast. \$1.50
- KRIŽEM PO JUTROVEM
4 knjige, 508 strani, s slikami. Vsebuja: Jezero smrti; Moj roman ob Nilu; Kako sem v Mekko romal; Pri Samarih; Med Jeridi. \$1.50
- PO DIVJEM KURDISTANU
4 knjige, 594 strani, s slikami. Vsebuja: Anadija; Beg iz ječe; Krona sveta; Med dvema ognjema. \$1.50
- PO DEŽELI SKIPETARJEV
4 knjige, 577 strani s slikami. Vsebuja: Brata Aladžija; Koča v soteski; Miridit; Ob Vardarju. \$1.50
- V GORAH BALKANA
4 knjige, s slikami, 576 strani. Vsebuja: Kovac Šimen; Zaroka z zaprekami; V golobnjaku; Mohamedanski svetnik. \$1.50
- SATAN IN ISKARIOT
12 knjig, s slikami, 1794 strani. Vsebuja: Izseljenci; Yuma Šetar; Na sledu; Nevarnosti nasproti; Ahmuden; V treh delih sveta; Izdajalec; Na lovu; Spet na divjem zapadu; Rešeni milijoni; Dediči. \$3.50

POŠTNA PLAČANA
Naročite pri:
KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

ADVERTISE IN
"GLAS NARODA"

Za ljubitelje leposlovja

- CYKLANEM. Spisal Janko Kersnik. (136 tsnani.) Kersnik je pisal Jurčičevemu duhu. Svoj slog je znal tako prilagoditi Jurčičevemu, da je po Jurčičevi smrti uspešno završil njegove nekončane romane. "Cyklamen" je ena njegovih najboljših po-vesti. Cena \$1.00
- MOLOH. Spisal Janko Kač. (198 strani.) Pisatelj je segel v dobo, ko so začele graditi tovarne na Štajerskem in ko je vse vrelo v nje. Vrelo v nje in jih uničevalo. Strašno maščevanje razočarane matere. Cena \$1.00
- MED. PADARJI IN ZDRAVNIKI. Spisal Janko Kač. (117 strani.) Štajerski rojak Kač ni do svojega štiridesetega leta stopil v javnost. Nato je začel pisati krajše črtice, ki jih vsebuje ta zbirka, nato je pa zaslovel s svojim romanom "Grunt." Cena 85c.
- IZZA KONGRESA. Spisal Ivan Tavčar. (548 strani) Pisatelj je posegel v tem romanu v začetek devet-najstega stoletja, ko se je vršil v Ljubljani kongres, ko so se sestali trije cesarji. Kdor hoče poznati ljubljansko življenje onega časa, naj prečita ta roman. Cena . \$2.50
- KLEOPATRA. Spisal Rider Hagard. (283 strani.) Zgodba o čudoviti egipčanski kraljici, ki je gospodovala vsemu takratnemu svetu. Rimski vladar je iskal milosti in ljubezni pri nji. Njeno razkošno in razuzdano življenje ter njena tragična smrt. Cena \$1.45
- KRIŠTOF DIMAČ. Spisal Jack London. (404 strani.) Eno najboljših del znanega ameriškega proletarskega pisatelja, ki je do dobra poznal življenje vseh slojev, ker ga je sam doživljal. Njegova dela so prestavljena v vse kulturne jezike. Cena \$1.00

Slovenic Publishing Company

V METEŽU

— Roman — Spisala: MARILJA KMETOVA. —

39

"Z Meto!"

Tino je prevzele, vendar je vprašala mirno:

"Si že govoril z njo?"

"Ne še."

"In kako moreš dejati, da pojdeš z njo?"

"Ker jo poznam. Vdova je zdaj, kakor več, je njen ločen mož pred letom umrl. Pa radi tega bi bilo vseeno. Jaz sem utrujen do dna, ona me pozna. Oba si želiva miru."

"Ljubiš jo?"

"Kaj še. A to je ženska, ki bo tiho poleg mene in jaz poleg nje. Ne smeš misliti, da grem v novo ljubezen, niti v zaljubljenost ne. Nekam grem domov — ničesar drugega. Počivati grem."

"In čudno," je povzela s tresočim glasom Tina, "na Meto ne bi bila prav nič ljubosumna. Pametna ženska je in veliko je za njo."

"Kakor za meno?"

"Pa njeno posestvo tu?"

"Proda ga in gre — v Mariboru kupiva novo."

"Kdaj si vse to prenešil?"

"Sam ne vem. Prišlo mi je — in izprevidel sem, da bi bilo to dobro in pametno."

"Dobro in — pametno. Res. Pa bo hotela ona?"

"Boš videla, da bo. Zakaj ne bi? Vse je tako naravno in logično, kakor je naravno in logično, da se midva zdaj vse tole pogovarjava tako trezno in mirno. Čudovita ženska, Tina, in nič več se ne čudim, da je Andrej glede tebe slep, slep na desno in levo, na zunaj in znotraj."

"Kako bo z meno?" je narkoma vprašala Tina.

"Lepo. Andrej te bo še bolj vesel, mati je pri tebi in otrok ti bo v zabavo."

"Ta ubogi otrok, ki prav nič ne mislim nanj, čeprav je tvoj."

"Tako je pač in je tudi to naravno in logično, po vsem tem, kar je bilo."

"Vendar je strašno!"

"Je — in ni, kakor hočeš. Trda so povelja življenja."

"In neomajna. Kako sem si vse predstavljala, ko sem imela bogastvo v rokah! Zdaj, zdaj ga niti ne vidim. In kako sem bila v nebesih, ko si me ti vzljubil! Zdaj, zdaj se pogovarjava čisto mirno, da se ti poročiš in bom jaz sama tu z Andrejem. Nesramno je to, da vse tako mine v človeku."

"In dobro. A zdaj, Tina, ne boš žalovala, ne se mučila."

"Zdi se mi, da ne. Saj je vse prišlo samo od sebe."

"Ah, Tina, razumeš zdaj komedijo življenja?"

"Da, — komedija je vse skupaj."

Spet sta umolknila in Tina se je zdela, da je neke na morju in je vse tiho in prazno krog nje.

"Tina," je dejal Pirc, vstal in jo prijel za roko. "morda se takole lepo pri pameti ne bova razgovarjala nikoli več; zdajle ti rečem, da te pozabiti nikdar ne bom mogel. In tudi ti me ne boš pozabila. Pozdravljena!"

"Zadnjikrat?"

"Še pridem, a potem bova že vsak na svoji poti. Tudi ta hip že ni nič več najin."

Tina se ga je oklenila in ga poljubila na čelo.

"Srečno hodi," je dejala tiho.

"In tudi ti. In se homo obiskovali in na stara leta obujali spomine in se sentimentalni postanemo. Vidim, da smo ljudje pač samo ljudje."

"Zbogom," je dejala Tina.

"Zbogom," je odvrnil Pirc in počasi in tiho odšel.

Tina je obstala pri vratih in je čutila, kako je ugasnila zadnja iskra v pepelu.

Meta se ni malo začudila, ko je bila prejela od Pirea pismo.

"Kaj pa ta?" se je zavzela. "In pismo! Saj sem ga še nedavno srečala. Govorila pa res že dolgo nisva. Časih je bil prišel počivat k meni, kakor je sam dejal, in skoraj mi je bilo dolgočas po njem. Zanimiv je — in kakor sem se ga bila bala izpočetka radi njegovih nenavadnih izrazov in besed, potem mi je bil le všeč. A odkar je prišel zahajati k Tini, seveda, potem ni utegnil več priti k meni. Kaj torej hoče danes?"

Udobno je sedla in odprla pismo. Svojim očem ni verjela, da je res napisano v pismo to, kar je brala. Pomela si je oči, pogledala bistreje v pismo in je venomer zmajevala z glavo. "To je pa vendar — za božjo voljo — to je pa vendar malo več, kot predzgodilo!" je vzkliknila in se zamislila. "Ali se norčuje?" je povzela. "Pa ne. Prav jasno je zapisano: 'In upam, da me razumete in soglašate z menoj. Več ustno.' Kako vendar — kaj meni, da nimam druge želje na svetu? In da nisem več vredna toliko? Zdaj, ko je že vse preizkušil in se naveličal vsega in vseh drugih! Glej, glej, — to je prav njemu podobno."

Sklenila je roke pod brado in še enkrat v duhu premislila njegove besede. "Hm," je povzela, "pravzaprav, če premislim do dna — saj bi res utegnilo biti kaj iz tega. Trstu jaz že zdavnaj nisem nič več vdana, večkrat mi je že prišlo na mar, da bi vse prodala in odšla kam drugam. Seveda — v Ameriko ne, kot je storila Poldi. Ah, Poldi, Poldi — kaj jo je zmotilo! Priznati pa moram, da sta bila ona in Miakar kot nalašč ustvarjena drug za drugega. Mogoče jima je prav lepo. Denarja sta imela oba dovolj. Vem, da je Gornik dal, vsi kot bi smel za svoje razmere. Čudno, čudno je življenje. Pa torej — Pirc in jaz! Kako jasno in ledueno logično piše, kakor bi računal: ena in ena je dve in še dve je štiri in dve in dve je tudi štiri — in tako dalje. Kaj torej? Če pride, če vpraša — in prišel bo! Zares, ničesar nimam iskati tu — in ničesar pri ljudeh. In on pravi tudi tako. Da — pa — Tina! Kako je prišlo spet to? Piše, da ve, da je zadovoljna."

(Nadaljevanje prihodnjik.)

Lovska nesreča na Lokah

(Iz Nove vasi poročajo: — Po Blokah se je zgodaj zjutraj na gla razširila vest, da je postal žrtev smrtne nesreče pri jelenjem lovu posestnik Vilko Ivane iz Sodražice. Vest je bila žal knalu potrjena in opoldne je o tragičnem dogodku poročal tudi iz ljubljanskega radio. Smrtne lovske nesreče so pri nas redke, zato se je vsako vprašal, kako se je mogla pripetiti ta huda nesreča na Blokah. Krožile so o ne-reči nasprotujoče si vesti. Resnica je, da je bil komaj 34 let stari posestnik Vilko Ivane žrtev krutege naključja in tragične okoliščine, da je šel nad jelena in ni vedel, da lovijo tudi v sosednjem revirju ter je prežal na jelena na meji svojega revirja in revirja univ. profesorja dr. Božidarja Lavriča.

Krasen jesenski dan je izval bil profesorja Božidarja Lavriča v njegov rojstni kraj Bloke, kjer ima svoj lov. Zvečer se je gospod profesor pripeljal na Bloke v družbi ravnatelja Paškulina z namenom, da gre s tovariši naslednje jutro na jelena. Dogovoril se je z domačim čuvajem Jožetom Semičem, ki dobro pozna revir in shajališča divjačine. V nedeljo zjutraj že ob 3. uri so odšli z doma proti vasi Metulje, kjer se začne razvežen smrekov gozd. Profesorja je vodil zanesljivi čuvaj Semič, ravnatelj Paškulin pa čuvajev brat Matija Semič.

Ko sta profesor in čuvaj Jože prišli že precej daleč v gozd, je čuvaj opozoril profesorja, da je slišati "rukanje" jelena. Profesor je odgovoril z rogom, odziv na imitacijo "rukanja" je bilo slišati še zelo od daleč. Lovca sta se pomikala počasi in previdno globlje v gozd. Pogovarjati sta se začela potihoma, da ne bi jelena, ki ga je bilo slišati v čedalje bližji razdalji, preplašila. Čuvaj je menil, da bo jela kmalu v revirju. Lovca sta se sporazumevala samo še z znamenji. Profesor je zopet nastavljal rog in vabil jelena v bližino.

Kar čujeta šumenje v njihovem revirju, že kakih 300 m od meje sosednjega Ivančevega revirja. Profesor pripravi puško. Čuvaj je oddaljen od njega kakih 50 m. Z jelenom sta bila lovca v trikotu. Profesor je oddaljen od jelena kakih 30 m, čuvaj pa nekaj metrov več.

Za grmam v smeri, odkoder se je slišalo "rukanje", slišita še vedno šumenje. Profesor opazi, da nekaj skoči izza grma, proti kateremu je obrnjen, kakor tudi čuvaj Jože. Profesor sproži puško. Lovca prisluhne. Čujeta prametavanje, oboja sta prepričana, da je jela padel, a že v naslednjem trenutku se sliši obupen klic na pomoč.

Profesorju je bilo takoj jasno, da se je pripetila nesreča. Skočil je do mesta, odkoder je prihajalo klicanje na pomoč, tam je našel obstreljenega svojega lovskega tovariša in prijatelja Vilka Ivane, ki je bil zadet v nogo.

Profesor je bil razburjen, a kljub temu tako prioben, da je že v naslednjem hipu nudil ranjenemu zdravniško pomoč. Pregledal je, kje je bil Vilko Ivane zadet, pritnil je brž glavno žilo in poklical čuvaja Jožeta ter ga prosil, naj pomaga. Čuvaj do tega trenutka ni vedel, da se je zgodila nesreča. Ostrmel je, potem pa je pomagal kakor mu je bilo ukazano. Dole je bila ranjenčeva noga že podvezana z vrvice od nahrbtnika. Nekaj trenutkov nato sta prišla na kraj nesreče tudi ravnatelj Paškulin in čuvajev brat Matija. Profesor je ranjenca skušal ustaviti odtok krvi in ga je za silo obvezal. Matija je med tem že dirjal v Novo vas po voz in k telefonu za rešilni avto iz Ljubljane.

Vse to se je dogodilo v največji naglici. Iz Nove vasi se je takoj odpravil na kraj nesreče Aleksander Lavrič, brat profesorja dr. Lavriča. Pri ranjenca so bili med tem profesor, ravnatelj Paškulin in čuvaj Matija. Ranjenec je stokal, a je vendar dovolj pogumno prenašal bolečine. Profesor je bil trdno prepričan, da ne bo hudega, če ne nastopijo komplikacije.

Ko je prišel Aleksander Lavrič s konji in vozom, so obstreljenega Ivane naložili previdno na voz in ga odpeljali v Metulje, kjer so čakali na rešilni avto. Profesor je bil ves čas ob strani ranjenca in mu pomagal, kolikor je bilo v takih okoliščinah mogoče. Gledal je na uro in mislil, da bo že v dobri uri v Ljubljani z Ivancem na operacijski mizi. Toda čas je potekal tako počasi. Ranjenec je postajal čedalje bolj ne-

PESMARICA

"Glasbene Matice"
Uredil dr. Josip Cerin
Stane samo \$2.—

To je najboljša zbirka slovenskih pesni za moški zbor. Pesmarica vsebuje 103 pesmi. — Dobite jo v Knjigarni Slovenic Publishing Co., 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

miren. Vsi so ga tolažili, da bo rešilni avto vsak čas tu in potem bo kmalu pomagano.

Rešilni avto je prišel kasneje kot so mislili. Ivane je profesor Lavrič na novo obvezal z obvezami, ki so jih s seboj prinesli ročevalci. Previdno so Ivane naložili na rešilni avto, z njim je stopil v avto tudi profesor, da bi ga med potjo nadzoroval in mu nudil potrebno pomoč.

Do Nove vasi je šlo kar dobro in že je krenil avto proti Ljubljani. Med potjo je postajalo Vilku Ivancu slabo. Profesor je uvidel, da bi prišli v Ljubljano prepozno. Vele je soferju, naj obrne in rešilni avto je oddiral proti Sodražici. Nesrečni Vilko Ivane je med potjo izdihnil.

SEZNAM NAJVEČJIH ZAPRAVLJIVCEV.

Neki kulturni zgodovinar je sestavil seznam največjih zapravljecev, kar jih pozna zgodovina sveta. Gotovo ne bo nikogar presenetilo, da je prišel v ta seznam tudi rimski cesar Nero. Zanimivo je pa njegovo dejanje največje zapravljevi, da je dal svojo umrlo ženo Poppaeo sežgati na grmadi, zloženi iz cimetovega lesa. To je bilo največje razkošje, kar si ga je mogel dovoliti človek v takratnih časih. Cimeto les so vozili iz Indije in arabskih trgovci ki so ga prodajali, so si ga dali odtetiati z zlatom.

Rimljanka Antonia je nosila v vsakem ušesu bisere na verižici in imela jih je toliko, da so ji segali do bokov. Kalif Mamun je povabil na svojo svatbo 2000 gostov in gostil jih je skozi 30 dni. Pred gostijo so metali med svate listke, na katerih je bilo napisano ime grunata, krasnega konja ali dragocenosti, ki jo je dobil v dar gost, kateremu se je posrečilo dobiti listek pobrat. Eden največjih zapravljecev je bil Karel Smeli Bourgundski. Samo za eno gostijo si je namreč dal napraviti krasno obleko vredno 2.000.000.

Fernando Cortez, osvajaalec Mehike, je dal svoji nevesti napraviti pet nakitov iz ogromnih smaragдов, ki je bil vsak vreden pol milijona. Njegova nevesta pa tega dragocenega nakita ni dobila, ker je izginil v morju, ko se je potopila ladja, ki ga je peljala v Evropo. Velik zapravljevec je bil tudi ruski knez Potemkin. Njegov dom je porabil več denarja nego ves dvor carice same, katere naklonjenosti in ljubezni je bil deležen. Ko je priredil neko carico na čast veliko gostijo, so porabili samo za razsvetljavo 20.000 funtov sveč in vsaka izmed štirih italijanskih plesalk, ki so med gostijo plesale, je dobila 5000 rubljev.

Tudi Avgust Sini je razmetaval denar. Samo njegova letna razdenca Muhlborg, kjer so

LEPA KNJIGA je kulturna poslanka; odprimo ji vrata v naše domove, odprimo ji srce... (Finžgar)

Nove knjige slovenskih pisateljev

L. Mrzel: BOG V TRBOVLJAH

Zbirka pripovedk iz našega največjega premogovnega okrožja — Trbovelj. Knjiga obsega 120 strani, je trdo vezana ter vsebuje 20 originalnih lesorezov Maksima Sedeja.

Cena — \$2.—

ČRNA VOJNA (Spisal D. Ravljen)

Originalno delo enega mlajših slovenskih pisateljev, ki snov svetovne vojne v povsem novi obliki spretno obdeluje. — Trdo vezano, 120 strani.

Cena — 75c

D. Ravljen:

ZGODBE BREZ GROZE

Knjiga vsebuje petnajst krajsih povesti iz našega domačega življenja. — 125 strani, trdo vezano.

Cena — 75c

Naročite pri:

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISH. CO.
216 WEST 18th STREET NEW YORK CITY

nosili vojaški uniforme vse obšite z zlatom, je veljala letno 5 milijonov dolarjev. Francoski maršal Bassompierre si je dal narediti 30 gala oblek, za vsak dan v mesecu eno in vsaka je veljala okrog 80.000 frankov. V času drugega cesarstva je živel v Franciji plenilec Delatin, ki je nakupil 100 kašmirskega škodela v skupni vrednosti 1.050.000 frankov. Največji zapravljevec našega stoletja je bil pa francoski grof Boniface de Castellane, ki se je poročil s hčerko milijarderja Goulda, in je v 10 letih pognal svojo doto svoje žene v znesku 15 milijonov dolarjev.

JAPONSKE RDEČE RIBICE.

1600 let je minilo približno, odkar so bile v južni Kitajski odkrite rdeče ribice. Pred 400 leti so jih prinesli na Japonsko, kjer jih še zdaj goje. Te ljubke ribice so postale na Japonskem važen izvozni predmet. Napolnile so vse evropske akvarije. Razen tega je pa še nešteto amaterjev, gojiteljev rdečih ribic.

Na Japonskem se zleže približno 90 milijonov rdečih ribic in izvozna trgovina z njimi je preko-ila Kitajsko kot matično deželo. Rdeče ribice se dele v 27 glavnih vrst, te pa zopet po izvozu na kitajske, japonske in križane. Japonci pazijo zlasti

Kako bo za odpustom komunistov

Podpolkovnik Brehon B. Somervell, newyorški WPA administrator, je odpustil več WPA delavcev, ki so podpisali posebno izjavo, da so komunisti. Zadevo bo natančno preiskal Roy C. Jacobson, ravnatelj prizivnega oddelka W. P. A. Iz zanesljivega vira se je zvedelo, da imajo odpuščeni delavci precej prilike dobiti delo nazaj. V mnogih slučajih delavce baje sploh ni vedel, kakšen dokument je podpisal. Vsi tisti, ki so si izdali za komuniste, pa so pozneje obsodili komunizem, bodo baje zopet zaposleni.

Veliki Atlas sveta

Vojujoči se narodi v Evropi vsvarjajo zgodovino. Svetovni vesti pa ne morete razumno zasledovati brez velikega in zanesljivega zemljevida, kot je naprimer Hammond's New Era Atlas of the World. "Res," boste rekli, "toda po končani vojni zemljevidi, ki so sedaj izdani, ne bodo več dobri." Toda vse drugo je res, kot ta trditev, ako vpoštevamo ta atlas. In tukaj pride poglavitna stvar. Z atlasom boste prejeli izkaznico, s katero boste proti plačilu 25 centov dobili dodatne zemljevide, ki kažejo premenjene meje vseh držav, ki

'GLAS NARODA'
pošljamo v staro do-
movino. Kdor ga ho-
če naročiti za svo-
sorodnike ali prijate-
lje, to lahko stori. —
Naročnina za stari-
kraj stane \$7. — V
Italijo lista ne poš-
ljamo.

Vsak zastopnik tega podjetja se svo-
bo, katere je prejel. Zastopnik tega
podjetja.

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno, kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Da nam prihranite nepotrebnega dela in stroškov, vas prosimo, da skušate naročnino pravočasno poravnati. Pošljite naročnino naravnost nam ali jo plačate našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imena so tiskana s debelimi črkami, ker so upravičeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj lažih rojakov naseljenih. Zastopnik bo vam izročil potrdilo za plačano naročnino.

CALIFORNIA:
San Francisco, Jacob Laushin

COLORADO:
Pueblo, Peter Cullig, A. Saffid
Walsenburg, M. J. Bayuk

INDIANA:
Indianapolis, Frank Zupančič

ILLINOIS:
Chicago, J. Berčič
Cicero, J. Fabian (Chicago, Cicero in Illinois)
Joliet, Jennie Bambich
La Salle, J. Speilich
Mascoutah, Frank Augustin
North Chicago in Waukegan, Math. Warick

MARYLAND:
Kittimiller, Fr. Vodopivec

MICHIGAN:
Detroit, L. Piskar

MINNESOTA:
Chisholm, J. Lukanich
Ely, Jos. J. Peschel
Everett, Louis Goude
Gilbert, Louis Vesel
Hibbing, John Povle
Virginia, Frank Hrvatich

MONTANA:
Roundup, M. M. Pantan
Washoe, L. Champa

NEBRASKA:
Omaha, P. Broderich

NEW YORK:
Brooklyn, Anthony Sed
Gowanda, Karl Strubach
Little Falls, Frank Made

OHIO:
Barberton, Frank Froha
Cleveland, Anton Bobek, Chas. Kar-
linger, Jacob Resnik, John Slapnic
Girard, Anton Nagode
Lorain, Louis Balant, John Kume
Youngstown, Anton Kikali

OREGON:
Oregon City, J. Koblar

PENNSYLVANIA:
Bessemer, John Jevnikar
Conemaugh, J. Brezovec
Coverdale in okolica, Mrs. Ivana
Rupnik
Export, Louis Zupančič
Farrell, Jerry Okorn
Forest City, Math Kame
Fr. Blodnikar
Greensburg, Frank Novak
Homer City, Fr. Ferenčak
Imperial, Vence Paleich
Johnstown, John Polants
Krayn, Ant. Taušelj
Luzerne, Frank Balloch
Midway, Joud Zant
Pittsburgh in okolica, Philip Progar
Steelton, A. Hren
Turtle Creek, Fr. Schiffrer
West Newton, Joseph Jovan ...

WISCONSIN:
Milwaukee, West Alila, Fr. Škuk
Sheboygan, Joseph Kates

WYOMING:
Rock Springs, Louis Tanehar
Diamondville, Jos. Rošica